

Huvudman

Alingsås Yrkesgymnasium AB i
Alingsås 556729-0548
bjorn@alingsasyg.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Alingsås Yrkesgymnasium i Alingsås kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Alingsås Yrkesgymnasium AB att senast **måndag den 7 april 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande utredning av särskilt stöd, anmälan om kränkande behandling till rektor, samt arbete för att motverka kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Alingsås Yrkesgymnasium AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Alingsås Yrkesgymnasium AB ska vidta följande åtgärder

Arbete för att motverka kränkande behandling

1. Se till att alla lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn (6 kap 10 § skollagen).
2. Se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Aktuell plan mot kränkande behandling ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av åtgärder (6 kap. 8 § skollagen).

Utredning av särskilt stöd

1. Se till att rektorn tillsammans med ansvariga lärare som bedriver och därmed ansvarar för undervisningen, identifierar och dokumenterar vilka elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Huvudmannen ska inkomma med denna dokumentation i samband med redovisningen den 7 april 2025 (3 kap 7 § skollagen).
2. Se till att rektorn, för varje anmälan om behov av utredning avseende särskilt stöd som framöver inkommer till rektorn eller den som rektorn har delegerat det till, skyndsamt startar en utredning. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden den 31 oktober 2024 till den 31 mars 2025 samt vilket datum utredning har startats för respektive elev. Huvudmannen ska inkomma med denna dokumentation i samband med redovisningen den 7 april 2025 (3 kap. 7 § skollagen).
3. Se till att rektorn efter varje utredning om särskilt stöd fattar beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller att inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska, för varje utredning som avslutas, dokumentera vilket beslut som fattades. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av åtgärder och innefatta en redogörelse för vilka beslut som ovan angivna utredningar resulterat i (3 kap. 9 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser utredning av elevers frånvaro, arbetsplatsförlagt lärande samt information om elevens utveckling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:4710) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2024 inlett en tillsyn av Alingsås Yrkesgymnasium i Alingsås.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Alingsås Yrkesgymnasium följer gällande bestämmelser avseende information om elevens utveckling, arbetsplatsförlagt lärande, extra anpassningar och utredning av särskilt stöd, anmälan om kränkande behandling till rektor, arbetet för att motverka kränkande behandling, utredning av elevers frånvaro samt arbetsplatsförlagt lärande.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, representant från elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 12 september 2024 och 13 september 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. likabehandlingsplanen som också omfattar en plan mot kränkande behandling, anmälningar om kränkande behandling, betygs katalog för läsåret 2022/2023 respektive läsåret 2023/24.

Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Anmälan om kränkande behandling till rektor

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan om kränkande behandling till rektor

Av intervjuer framgår att det saknas en samsyn bland personalen vad en kränkning är och när den ska anmälas till rektor. Lärarna uppger i intervju att det inte är tydligt när en anmälan ska ske samt säger också att rutinerna är otydliga. Lärarna menar att de inte anmäler och utreder alla kränkningar som sker på grund av detta. De säger att det beror på graden av kränkning om de anmäler eller inte. Även representanten från elevhälsan uppger i intervju att huruvida en anmälan sker beror på graden av kränkning. Enligt hen anmäls inte alla kränkningar och det saknas också tydlighet och rutiner på skolan för hur den processen ska gå till. Att det varit en värderingsfråga om en kränkning ska anmälas eller inte bekräftas av rektorn som uppger att personalen har olika uppfattning om vad som är en kränkning och vilka typer som ska anmälas. Detta har enligt rektor inneburit att inte alla kränkningar anmäls. Rektorn menar även att det skett fler kränkningar än de två exempel från höstterminen 2024 som Skolinspektionen fått ta del av. Dock säger rektorn att de från och med höstterminen har inlett ett arbete kring detta och att lärarna under uppstartsdagar fått diskutera vad är en kränkning är. Enligt rektor är detta arbete nu på väg att sätta sig och det finns också en rutin som anger att personal som observerar en kränkning ska anmäla detta till rektor.

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

Huvudmannen har inför tillsynen lämnat in likabehandlingsplaner som också omfattar plan mot kränkande behandling för läsåret 2022/23 respektive läsåret 2023/24. Skolinspektionen kan, efter att ha tagit del av likabehandlingsplanerna, notera att de saknar vilka åtgärder som har genomförts samt en utvärdering av föregående års åtgärder.

Vid intervju med lärare instämmer de i Skolinspektionens iakttagelse och säger att det inte är tydligt vilka åtgärder för att motverka kränkande behandling som genomförts under året samt att det i planen saknas utvärdering av föregående års åtgärder. Därtill menar de att likabehandlingsplanen behöver utvecklas, konkretiseras och bli förebyggande. Lärarna säger vidare att de inte har varit delaktiga i utformandet av likabehandlingsplanen och inte heller varit delaktiga i eventuell utvärdering.

När Skolinspektionen påpekar för rektor att det vid en granskning av likabehandlingsplanerna framkommit att både åtgärder och utvärdering av föregående års åtgärder samt personalmedverkan saknas instämmer rektorn i detta och tillägger att den nuvarande planen inte är bra. Enligt rektorn togs den fram innan hen påbörjade sin tjänst och det kommer också att tas fram en ny likabehandlingsplan.

Rättslig reglering

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling (1 kap. 5 § andra stycket skollagen).

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter (5 kap 6 § skollagen).

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap 10 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan brister i sitt arbete med att motverka kränkande behandling, då alla som arbetar i skolan inte utreder eller anmäler till rektor när en elev utsätts för kränkande behandling. Av Skolinspektionens utredning framgår att personalen anser det vara otydligt när man ska anmäla en kränkande behandling på grund av bristande rutiner och otydlighet. Att inte samtliga fall när en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling anmäls utgör en brist i förhållande till vad

som står i skollagen. Att det har påbörjats ett arbete från och med höstterminen 2024 föranleder ingen annan bedömning.

Skolinspektionens utredning visar vidare att skolans likabehandlingsplaner som också omfattar plan mot kränkande behandling saknar åtgärder som genomförts under året samt att det saknas utvärdering av föregående års åtgärder. Skolinspektionen bedömer således att skolan inte upprättat en likabehandlingsplan för att förebygga kränkande behandling i enlighet med vad som krävs i skollagen.

Extra anpassningar och utredning av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av utredningen framgår genom intervjuer och dokumentstudier att arbetet med att utreda särskilt stöd samt att ge elever det särskilda stöd de behöver är bristfälligt på skolenheten.

Det framgår bland annat av intervjuer med lärare att behovet av stöd bland eleverna är stort samt att lärarna inte har möjlighet att ge eleverna det stöd eleverna behöver då lärarna skulle behöva sitta enskilt med eleverna vilket inte är möjligt enligt lärarna. De säger vidare att det finns elever som inte når målen för utbildningen trots att de har fått extra anpassningar. Enligt lärarna är det minst en eller två elever per klass som skulle behöva utredas för särskilt stöd och det handlar om elever som inte når målen trots att lärarna försökt med allt de kan. Även representanten från elevhälsan uppger att det finns elever som skulle behöva utredas och hen bedömer att det nog är fem eller sex elever i varje klass som skulle ha behov av en utredning av särskilt stöd. Därtill finns det enligt representanten i nuläget nio elever på skolenheten som väntar på att utredas vilka alla utom en går i årskurs 2. Representanten från elevhälsan säger att detta beror på att skolan inte hunnit bedöma eleverna som går i årskurs 1 än samt att det därför är sannolikt att det kommer tillkomma fler än nio elever som behöver utredas. Därtill uppger hen att det är många elever som har inlärningssvårigheter och hög frånvaro vilket innebär att det är många utredningar om särskilt stöd som behöver ske så snabbt som möjligt. Rektorn bekräftar uppgifterna om att det finns en kö av elever som väntar på att få en utredning om särskilt stöd. Enligt rektorn handlar det om åtta elever och de har som längst fått vänta i ett halvt år.

Alla de intervjuade uppger vidare att det saknats specialpedagog på skolenheten under en tid. Enligt lärarna har de inte haft tillgång till en specialpedagog under ett halvår vilket har inneburit att de inte har kunnat tillgodose alla elevers behov av särskilt stöd. Enligt dem kunde inget särskilt stöd ges föregående termin på grund av avsaknaden av specialpedagog. Även rektorn delar bilden av att det får konsekvenser för

eleverna att specialpedagog saknas och hen uppger i intervju att det är en beklämmande situation då skolan inte har möjlighet att bistå med det stöd som behövs.

Från och med höstterminen kommer dock en specialpedagog att tas in från en annan gymnasieskola uppger rektorn. Denne kommer att delta på elevhälsans möten en gång i månaden samt vid behov. Det framkommer dock att uppdraget är på övertid i förhållande till specialpedagogens ordinarie tjänst.

Därtill visar utredningen att avsaknaden av specialpedagog innebär att det inte sker något arbete med att ge elever stöd efter det att de fått extra anpassningar. Enligt lärarna finns det exempelvis inte något extrasteg de kan ta till när de gjort det de kan för eleven genom extra anpassningar men eleven ändå inte kan nå ett godkänt betyg. De nämner att de kan ta upp elevärenden på elevhälsans månatliga möten men att det inte finns någon där som kan ta ärendet vidare för utredning om särskilt stöd. Att det inte finns något steg efter extra anpassningar bekräftas av rektor som uppger att det beror på att specialpedagog saknas.

Enligt både lärare och elevhälsan bedrivs arbetet med stöd till eleverna genom att lärarna gör så gott de kan och ger det stöd de har möjlighet till. De menar dock samstämmigt att det inte har startats några utredningar om särskilt stöd. Rektorn säger i sin tur att det under hens tid på skolan inte har upprättats några åtgärdsprogram eller fattats beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram.

Vidare framgår av utredningen att det saknas tydlighet kring hur arbetet med att utreda särskilt stöd ska gå till på skolenheten. Enligt lärarna har det sedan lång tid tillbaka, även före tiden då specialpedagogen saknades, inte funnits något systematiskt arbete med uppföljningar av elevernas kunskapsresultat. Representanten från elevhälsan uppger även hen att rutiner och tydlighet kring ansvar har saknats på skolan under lång tid.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling (Prop. 2009/10:165, s. 276 f.)

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår inte annat än att skolans arbete med att ge elever extra anpassningar uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionen bedömer emellertid att det finns brister i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd och därefter fatta beslut om att åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte utarbetas för eleven. Detta mot bakgrund av att det finns flera elever som trots att de fått extra anpassningar inte når målen för utbildningen och inte heller utretts för särskilt stöd. Ett antal av dessa elever har visserligen uppmärksammats av lärarna men några utredningar om särskilt stöd har inte startats för någon av dem trots att det finns exempel på elever som väntat i över sex månader. Därtill framgår att det bedöms finnas ett antal elever i varje klass som skulle behöva utredas för eventuellt behov av särskilt stöd. Att det saknats en specialpedagog under minst en hel termin på skolan innebär inte att huvudmannen kan fräntas sitt ansvar att ge alla elever det stöd de har rätt till. Inte heller kan den omständigheten att det nu, från och med höstterminen, har anställts en specialpedagog som endast kommer att kunna delta i arbetet med att utreda elevernas behov av särskilt stöd i, till synes, väldigt begränsad omfattning, innebära att huvudmannen har uppfyllt sitt ansvar.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Alingsås Yrkesgymnasium AB verksamhet vid Alingsås Yrkesgymnasium uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anmälan om kränkande behandling till rektor, arbetet för att motverka kränkande behandling samt utredning av särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Alingsås Yrkesgymnasium AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister**Utredning av elevers frånvaro****Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av genomförda intervjuer framgår att skolan har ett arbete för att följa upp elever som har problematisk frånvaro. Enligt de intervjuade görs det genom att mentor till att börja med informerar elevhälsan om en elev har hög frånvaro varefter personal i elevhälsan har ett första samtal för att kartlägga orsaken till frånvaro samt bedöma om det finns konkreta åtgärder att sätta in. Ett samtal med vårdnadshavare genomförs också. Vidare framgår av utredningen att det genomförs utredningar av alla elever som har längre eller upprepad frånvaro och samt att både åtgärder, orsaker och uppföljning dokumenteras.

Rättslig reglering

En elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Om en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit

frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (15 kap 6 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Det finns system på skolenheten både för att meddela vårdnadshavare vid frånvaro samt för att utreda längre eller upprepad frånvaro. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetsplatsförlagt lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av genomförda intervjuer framgår att det finns ett arbete på skolan för att se till att eleverna får arbetsplatsförlagt lärande.

Elever och lärare uppger i intervju att det är lätt att hitta arbetsplatsförlagt lärande för alla elever och att eleverna får arbetsplatsförlagt lärande i 15 veckor. Elever säger i intervju att alla elever får en handledare och att handledarna är lämpliga och innehar rätt kunskaper.

Rättslig reglering

Ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande (16 kap. 16 § skollagen).

Med arbetsplatsförlagt lärande avses lärande på ett program som genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan (1 kap. 3 § gymnasieförordningen).

Arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. Varje vecka som genomförs på en arbetsplats ska för en elev i gymnasieskolan anses motsvara 23 timmars garanterad undervisningstid. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som

finns för utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras (4 kap 12 § gymnasieförordningen).

För en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande ska det utses en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitas som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig (4 kap 14 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Eleverna på skolan får arbetsplatsförlagt lärande i den omfattning de har rätt till samt får en handledare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Information om elevens utveckling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av genomförda intervjuer framgår att eleverna har utvecklingssamtal en gång per termin där man diskuterar hur det går, vilka förväntningar som finns och hur eleven ligger till inför betygsättning.

Rättslig reglering

Minst en gång varje termin ska rektorn se till att eleven ges en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation (utvecklingssamtal).

En elevs vårdnadshavare ska få sådan information som avses i första stycket (15 kap. 20 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Eleverna har utvecklingssamtal en gång per termin där de får en samlad bild av sin kunskapsutveckling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet är fattat av Ingrid Hesselén Brunius.

Utredaren Benjamin Faghih har varit föredragande i ärendet